

תנ"ך

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.
פרק ראשון	–	קטע שלא נלמד	–	(4x3)	–	12 נקודות
פרק שני	–	נושא הגג: "מלכים ונביאים"	–	(16x2)	–	32 נקודות
פרק שלישי	–	נושא החובה: "עלילות הראשית"	–	(14x1)	–	14 נקודות
פרק רביעי	–	נושאי הבחירה	–	(14x3)	–	42 נקודות
	–	סה"כ	–		–	100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום. מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד.
(2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.

הערה: בקטעים המצולמים מן התנ"ך בא השם המפורש בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בסיטוח (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון – קטע שלא נלמד (12 נקודות)

קרא שמות, ג', 1-15.

וּמֹשֶׁה הָיָה רֹעֵה

אֶת־עֹאֵן יִתְרוֹ חֹתֵנוּ פֹהֵן מִדֵּין וַיִּנְהַג אֶת־הָעֹאֵן אַתֵּר הַמִּדְבָּר

ב וַיָּבֹא אֶל־הַר הָאֱלֹהִים חֲרָבָה: וַיֵּרָא מִלְּאֵךְ ה' אֵלָיו בַּלְבַּת

אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה וַיֵּרָא וְהִנֵּה הַסֵּנֶה בַּעַר בְּאֵשׁ וְהַסֵּנֶה אֵינְנו

ג אֶכְל: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶסְרֶה־נָּא וְאֶרְאֶה אֶת־הַמִּרְאָה הַגָּדֹל

ד הַזֶּה מִדּוֹעַ לֹא־יִבְעַר הַסֵּנֶה: וַיֵּרָא ה' כִּי סָר לְדַאוֹת וַיִּקְרָא

ה אֵלָיו אֱלֹהִים מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר הַנְּנִי:

ו וַיֹּאמֶר אֶל־תִּקְרַב הַלֵּם שֶׁל־נַעֲלִיךָ מֵעַל רַגְלֶיךָ כִּי הַמָּקוֹם

ז אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמְתִּי קֹדֶשׁ הוּא: וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי אֱלֹהֵי

ח אַבְרָהָם אֱלֹהֵי אִשְׁרָהֶם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב וַיִּסְתֵּר מֹשֶׁה

ט פָּנָיו כִּי יָרָא מִהִבֵּיט אֶל־הָאֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר ה' רֵאֵה דְאִיתִי

י אֶת־עֵנִי עִמִּי אֲשֶׁר בַּמִּצְרַיִם וְאֶת־צַעֲקוֹתֶם שָׁמַעְתִּי מִפְּנֵי

יא נַגְשָׁיו כִּי יִדְעִתִּי אֶת־מַכְאֲבוֹי: וְאֵרָד לְהַצִּילוֹ מִיַּד מִצְרַיִם

יב וּלְהַעֲלֹתוֹ מִן־הָאָרֶץ הַהִוא אֶל־אֶרֶץ טוֹבָה וְרַחֲבָה אֶל־אֶרֶץ

יג זָבֶת חֶלֶב וְדָבָשׁ אֶל־מָקוֹם הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי

יד וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי: וְעַתָּה הִנֵּה צַעֲקַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בָּאָה אֵלָי וְגַם־

יז רֵאִיתִי אֶת־הַלֶּחֶץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם לֹחֲצִים אֹתָם: וְעַתָּה לֵכָה

יח וְאֶשְׁלַחְךָ אֶל־פְּרֹעֶה וְהוֹצֵא אֶת־עַמִּי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם:

יט וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָאֱלֹהִים מִי אֲנִי כִּי אֵלֶךְ אֶל־פְּרֹעֶה וְכִי

כ אוֹצִיא אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם: וַיֹּאמֶר כִּי אֶהְיֶה עִמָּךְ וְזֶה־

כא לֶךְ הָאוֹת כִּי אֲנֹכִי שֹׁלְחֶיךָ בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת־הָעָם מִמִּצְרַיִם

כב תַּעֲבֹדוּן אֶת־הָאֱלֹהִים עַל הַהָר הַזֶּה: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־

כג הָאֱלֹהִים הִנֵּה אֲנֹכִי בָא אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתִּי לָהֶם אֱלֹהֵי

כד אֲבוֹתֵיכֶם שִׁלַּחְנִי אֵלֵיכֶם וְאָמְרוּ לִי מַה־שְּׁמוֹ מַה אָמַר אֱלֹהִים:

כה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה וַיֹּאמֶר כֹּה תֹאמַר

כו לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶהְיֶה שִׁלַּחְנִי אֵלֵיכֶם: וַיֹּאמֶר עוֹד אֱלֹהִים אֶל־

כז מֹשֶׁה כֹּה תֹאמַר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם אֱלֹהֵי

כח אֲבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב שִׁלַּחְנִי אֵלֵיכֶם זֶה־שְּׁמִי

לְעֹלָם וְזֶה זְכָרִי לְדֹר דָּר:

ענה על שלוש שאלות: על שאלה 1 (חובה), ועל שתיים מהשאלות 2-4 (לכל שאלה – 4 נקודות).

ענה על שאלה 1 (חובה).

1. הקטע שלפניך בנוי משני חלקים: בחלק הראשון חוזר הפועל רא"ה, ובחלק השני חוזר הפועל של"ח.

הסבר את הקשר בין שני חלקי הקטע בעזרת פעלים אלה.

ענה על שתיים מהשאלות 2-4.

2. א. "ומשה היה רעה את צאן יתרו" (פסוק 1).

קרא את המדרש שלפניך (שמות רבה, ב', ב:).

"... ואף משה לא בחנו הקב"ה אלא בצאן. אמרו רבותינו: כשהיה משה רועה צאנו של יתרו במדבר, ברח ממנו גדי, ורץ אחריו עד שהגיע לחסית (מחסה). כיוון שהגיע לחסית, נזמנה לו ברכה של מים ועמד הגדי לשתות. כיוון שהגיע משה אצלו אמר (לו): 'אני לא הייתי יודע שרץ הייתי מפני (ש)צמא (ו)עייף אתה', הרכיבו על כתפו והיה מהלך. אמר (לו) הקב"ה: 'יש לך רחמים לנהוג צאנו של בשר ודם – כך חייך, אתה תרעה צאני ישראל. הוי: ומשה היה רועה'."

לפי המדרש, מדוע בחר אלוהים במשה כדי לבצע את השליחות? (2 נקודות)

ב. קרא **מלכים א'**, י"ט, 13-16.

יש הטוענים כי תגובת אליהו המתוארת בפסוק 14 גרמה למסופר בפסוק 16. במה שונה דמותו של אליהו, כפי שהיא באה לידי ביטוי בתגובתו (בפסוק 14), מדמותו של משה, המתוארת במדרש שבסעיף א? (2 נקודות)

3. קרא פסוקים 10-15 שלפניך, וכן **ירמיה**, א', 5-9.

א. מה משותף לתגובות של משה ושל ירמיהו על השליחות? בסס את תשובתך על הכתובים. (2 נקודות)

ב. מה משותף לתגובת אלוהים על דברי משה ולתגובת אלוהים על דברי ירמיהו? בסס את תשובתך על הכתובים. (2 נקודות)

4. המילה "אהיה" חוזרת שלוש פעמים בפסוק 14 שלפניך.

קרא את המדרש שלפניך (שמות רבה, ג', ו:).

"רבי יצחק אומר: אמר לו הקב"ה למשה: אמור להם: אני שהייתי, ואני הוא עכשיו, ואני הוא לעתיד לבוא. לכן כתיב: 'אהיה' שלושה פעמים."

כתוב בלשונך כיצד מסביר המדרש את החזרה על המילה "אהיה" שלוש פעמים בפסוק.

פרק שני – נושא הגג: "מלכים ונביאים" (32 נקודות)

ענה על שתי שאלות: על אחת מהשאלות 5-6, ועל אחת מהשאלות 7-8.

בכל אחת מהשאלות שבחרת ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

(לכל סעיף – 8 נקודות; סה"כ – 16 נקודות לשאלה)

ענה על אחת מהשאלות 5-6.

5. קרא מלכים א, ח', 12-30.

יב אָז אָמַד שְׁלֹמֹה הָיָה אָמַד
 יג לְשֹׁבֵן בְּעַרְפֵּל: בָּנָה בְּנֵיתִי בַּיִת וְכֹל לֶךְ מִכּוֹן לְשִׁבְתֶּךָ עוֹלָמִים:
 יד וַיִּסַּב הַמֶּלֶךְ אֶת־פָּנָיו וַיְבָרֶךְ אֶת כָּל־קְהֵל יִשְׂרָאֵל וְכָל־קְהֵל
 טו יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ: וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ הָיָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר דִּבֶּר
 טז בְּפִיו אֶת דְּוֹד אָבִי וּבִידוֹ מָלַא לְאֹמֶד: מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי
 טז אֶת־עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם לֹא־בָחַרְתִּי בְּעֵיד מִכָּל־שִׁבְטֵי
 יז יִשְׂרָאֵל לְבָנוֹת בַּיִת לַהֲיוֹת שְׁמִי שָׁם וּאִבְחַר בְּדוֹד לַהֲיוֹת עַל־
 יז עַמִּי יִשְׂרָאֵל: וַיְהִי עַס־לִבְבִי דוֹד אָבִי לְבָנוֹת בַּיִת לְשֵׁם הָיָה
 יח אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר הָיָה אֶל־דְּוֹד אָבִי יַעַן אֲשֶׁר הָיָה עַס־
 יח לִבְבִּי לְבָנוֹת בַּיִת לְשְׁמִי הִטִּיבֵת כִּי הָיָה עַס־לִבְבִּי: דַּק אַתָּה
 טט לֹא תִבְנֶה הַבַּיִת כִּי אִס־בְּנֶךָ הֵי־צֵא מִחֻלְעֵיךָ הוֹאֵי־בְנֶה הַבַּיִת
 כ לְשְׁמִי: וַיִּקַּם הָיָה אֶת־דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֶּר וַאֲקַם תַּחַת דְּוֹד אָבִי
 כ וַאֲשָׁבוּ עַל־כַּפֵּא יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר הָיָה וּאִבְנֶה הַבַּיִת לְשֵׁם
 כא הָיָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: וְאֲשֵׁם שֵׁם מְקוֹם לְאַרְזֹן אֲשֶׁר־שָׁם
 כא בְּרֵית הָיָה אֲשֶׁר כָּרַת עַס־אֲבֹתֵינוּ בְּהוֹצִיאֹו אֹתָם מֵאֶרֶץ
 כב מִצְרַיִם: וַיַּעֲמֵד שְׁלֹמֹה לִפְנֵי מִזְבֵּחַ הָיָה נֹגַד
 כג כָּל־קְהֵל יִשְׂרָאֵל וַיִּפְרֹשׂ כַּפָּיו הַשָּׁמַיִם: וַיֹּאמֶר הָיָה אֱלֹהֵי
 כג יִשְׂרָאֵל אֵיךְ־כִּמּוֹךָ אֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתַּחַת
 כג שֹׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֲסֹד לְעַבְדֶּיךָ הַהֹלְכִים לִפְנֶיךָ בְּכָל־לֵבָם:
 כד אֲשֶׁר שָׁמַרְתָּ לְעַבְדֶּיךָ דוֹד אָבִי אֶת אֲשֶׁר־דִּבַּרְתָּ לוֹ וְהִגַּדְתָּ
 כד בְּפִיךָ וּבִידֶיךָ מִלֵּאת בְּיָוֵם הַזֶּה: וְעַתָּה הָיָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
 כה שֹׁמֵר לְעַבְדֶּיךָ דוֹד אָבִי אֶת אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לוֹ לֵאמֹר לֹא־יִכְרַת
 כה לְךָ אִישׁ מִלִּפְנֵי יֹשֵׁב עַל־כַּפֵּא יִשְׂרָאֵל דַּק אִס־יִשְׁמְרוּ בְנֶיךָ
 כה אֶת־דְּרָכָם לִלְכַת לִפְנֵי כַּאֲשֶׁר הִלַּכְתָּ לִפְנֵי:

(שים לב: המשך הקטע בעמוד הבא.)

ועתה אלהי כ
 ישראל יאמן נא דבריך אשר דברת לעבדך דוד אבי: כי כ
 האמנם ישב אלהים על הארץ הנה השמים ושמי השמים
 לא יכלכלוך אף כי הבית הזה אשר בניתי: ופנית אל תפלת כח
 עבדך ואל תחנתו ה' אלהי לשמע אל הדגה ואל-
 התפלה אשר עבדך מתפלל לפניך היום: להיות עינך פתוח כס
 אל הבית הזה לילה ויום אל המקום אשר אמרת יהיה שמי
 שם לשמע אל התפלה אשר יתפלל עבדך אל המקום הזה:
 ושמעת אל תחנת עבדך ועמך ישראל אשר יתפללו ל
 אל המקום הזה ואתה תשמע אל מקום שבתך אל-
 השמים ושמעת וסלחת:

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

א. קרא פסוקים 12-21 בקטע שלפניך.

יש הטוענים כי בפסוקים אלה יש ביטוי לשתי תפיסות: תפיסה שהמקדש הוא

מקום המושב הפיזי של האל, ותפיסה לפיה אין לאל מקום משכן פיזי.

(1) הבא מהקטע פסוק שמבסס את התפיסה הראשונה. הסבר את תשובתך.

(3 נקודות)

(2) קרא פסוקים 15-20.

איזו מילה החוזרת בפסוקים אלה יכולה לבסס את התפיסה השנייה? הסבר,

ובסס בעזרת שתי דוגמאות. (5 נקודות)

ב. קרא פסוקים 17-19 בקטע שלפניך, וכן דברי הימים א, כ"ב, 7-9.

מה מוסיף הכתוב בדברי הימים על הכתוב במלכים בנוגע לבחירת ה' בשלמה

ולדחיית ה' את דוד? הסבר את תשובתך.

ג. קרא פסוקים 28-30 בקטע שלפניך, וכן מלכים א, ג', 9-12.

בכל אחת מהתפילות שלפניך אפשר לראות גם תפילה אישית וגם תפילה לאומית.

הסבר קביעה זו, ובסס אותה על הכתובים.

וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלֹהֵי שָׁב־
 נָא פֹה כִּי הִנֵּה שְׁלַחְנִי הִירְדְנָה וַיֹּאמֶר חִי ה' וְחִי נַפְשְׁךָ
 אִם־אֶעֱזֹבְךָ וְיִלְכוּ שְׁנֵיהֶם: וְחַמְשִׁים אִישׁ מִבְּנֵי הַנְּבִיאִים הֲלָכוּ
 וַיַּעֲמֵדוּ מִנְּגַד מִרְחוֹק וַשְׁנֵיהֶם עָמְדוּ עַל־הִירְדֵן: וַיִּקַּח אֱלֹהֵי
 אֶת־אֲדָרְתוֹ וַיִּגְלַם וַיִּכֶּה אֶת־הַמַּיִם וַיַּחְצוּ הַנָּהָ וְהַנָּהָ וַיַּעֲבְרוּ
 שְׁנֵיהֶם בַּחֲרֵבָה: וַיְהִי כַעֲבָרָם וַאֲלֵהוּ אָמַר אֶל־אֱלֹשֶׁע שְׂאֵל
 מֶה אֶעֱשֶׂה לָּךְ בְּטָרַם אֶלְקָח מֵעִמְךָ וַיֹּאמֶר אֱלֹשֶׁע וַיְהִי־נָא
 פִּי־שְׁנַיִם בְּדוּחַךְ אֵלַי: וַיֹּאמֶר הַקִּשִׁית לְשֹׂאוֹל אִם־תִּרְאֶה
 אֶת־י לָקַח מֵאֲתָךְ יִהְיֶה לָּךְ כֶּן וְאִם־אֵין לָא יִהְיֶה: וַיְהִי הַמָּה
 הַלְכִים הַלּוֹךְ וְדַבֵּר וְהַנָּה רִכְב־אֵשׁ וְסוּסֵי אִישׁ וַיִּפְרְדוּ בֵּין
 שְׁנֵיהֶם וַיַּעַל אֱלֹהֵי בַסַּעֲרָה הַשָּׁמַיִם: וְאֱלֹשֶׁע רָאָה וְהוּא
 מֵצִעֵק אָבִיו אָבִי רִכַּב יִשְׂרָאֵל וּפְרָשָׁיו וְלֹא רָאָהוּ עוֹד וַיַּחֲזֹק
 בַּבְּגָדָיו וַיִּקְרַעֵם לְשָׁנַיִם קָדְעִים: וַיִּרַם אֶת־אֲדָרְתוֹ אֱלֹהֵי אֲשֶׁר
 נִפְלָה מֵעֵלָיו וַיִּשָּׁב וַיַּעֲמֵד עַל־שַׁפַּת הִירְדֵן: וַיִּקַּח אֶת־אֲדָרְתוֹ
 אֱלֹהֵי אֲשֶׁר־נִפְלָה מֵעֵלָיו וַיִּכֶּה אֶת־הַמַּיִם וַיֹּאמֶר אֵיהֶ ה'
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֶן־הוּא וַיִּכֶּה אֶת־הַמַּיִם וַיַּחְצוּ הַנָּהָ וְהַנָּהָ
 וַיַּעֲבְדוּ אֱלֹשֶׁע: וַיִּרְאֶהוּ בְנֵי־הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר־בִּידְרֵחוֹ מִנְּגַד
 וַיֹּאמְרוּ נַחֵה רוּחַ אֱלֹהֵי עַל־אֱלֹשֶׁע וַיָּבֹאוּ לָקְרָאתוֹ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ
 לוֹ אֲרֻצָּה: וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הַנְּהַנָּא יִשְׁ־אֶת־עַבְדֶּיךָ חַמְשִׁים
 אַנְשִׁים בְּנֵי־חֵיל יִלְכוּ־נָא וַיִּבְקְשׁוּ אֶת־אֲדָרְתְּךָ פֶן־נִשְׂאוּ רוּחַ
 ה' וַיִּשְׁלַכְהוּ בְּאֶחָד הַהָדִים אוֹ בְּאַחַת הַגִּיאוֹת וַיֹּאמֶר לֹא
 תִשְׁלַחוּ: וַיַּפְצְרוּ־בּוֹ עַד־בֶּשׂ וַיֹּאמֶר שְׁלַחוּ וַיִּשְׁלַחוּ חַמְשִׁים
 אִישׁ וַיִּבְקְשׁוּ שְׁלֹשֶׁה־יָמִים וְלֹא מִצְאָהוּ:

הַגִּיאוֹת

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

א. קרא פסוקים 8-9, 14 בקטע שלפניך.

קרא את פירוש רש"י שלפניך לפסוק 14:

" יאף הוא ויכה את המים – ... גדולה חציית אלישע כפליים של אליהו, שבתחילה זכות שניהם, ועכשיו זכותו יחידי".

לדעת רש"י, אלישע זכה לרוח נבואית כפולה. הסבר בלשונך את דבריך, ובסס אותם על הפסוקים.

ב. קרא פסוקים 8-14 שלפניך, וכן **מלכים א**, י"ט, 19-21.

אפשר לראות בכתובים אלה תהליך הקשור למשמעות האדרת.

הסבר טענה זו, ובסס אותה על שני הכתובים.

ג. קרא פסוק 16 שלפניך, וכן **מלכים א**, י"ח, 12.

כתוב ביטוי החוזר (באופן דומה) בשני הכתובים, והסבר כיצד ביטוי זה מעיד על

תכונה המאפיינת את אליהו. בסס את תשובתך על שני הכתובים.

ענה על אחת מהשאלות 7-8.

7. קרא עזרא, א', 7-1.

א ובשנת אחת לכורש מלך פרס לכלות דברי ה' מפי
 ירמיה העיר ה' את-רוח כורש מלך-פרס ויעבר-קול
 ב בכל-מלכותו וגם-במכתב לאמר: כה אמר כורש מלך
 פרס כל ממלכות הארץ נתן לי ה' אלהי השמים והוא
 ג פקד עלי לבנות-לו בית בירושלם אשר ביהודה: מי-בכם
 מכל-עמו יהי אלהיו עמו ויעל לירושלם אשר ביהודה
 ויבן את-בית ה' אלהי ישראל הוא האלהים אשר
 ד בירושלם: וכל-הנשאר מכל-המקומות אשר-הוא גר-שם
 ינשא-והוא אנשי מקומו בכסף ובהב וברכוש ובהמה עס-
 ה הנדבה לבית האלהים אשר בירושלם: ויקומו ראשי
 האבות ליהודה ובנימן והפזתים והלוים לכל העיר האלהים
 את-רוחו לעלות לבנות את-בית ה' אשר בירושלם:
 וכל-סביבתיהם חזקו בידיהם בכלי-כסף בהב ברכוש
 ובהמה ובמגדנות לבד על-כל-התנדב:
 ז והמלך כורש הוציא את-כלי בית ה' אשר הוציא
 נבוכדנצר מירושלם ויתנם בבית אלהיו:

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

א. קרא גם מלכים ב, כ"ה, 27-30.

יש הטוענים כי מלכים במזרח הקדום נהגו לעשות מעשי חסד וחנינה בשנת מלכותם הראשונה.

הסבר טענה זו על פי המסופר בקטע שלפניך ובמלכים ב.

ב. מהקטע שלפניך אפשר להבין כי הגולים הצליחו לשמור על זהותם המיוחדת בגלות בבל.

הבא מהקטע שני דברים המוכיחים זאת, והסבר כל אחד מהם.

ג. פרט, על פי שלושה פסוקים שונים בקטע שלפניך, מה היו ההכנות שנעשו לקראת מימוש הצהרת כורש.

8. קרא ירמיה, י"ב, 6-1.

צדיק אתה ה' כי א
 אריב אליך אך משפטים אדבר אותך מדוע דרך רשעים
 ב צלחה שלו כל-כגדי בגד: נטעתם גם-שדשו ילכו גם-עשו
 ג פרי קרוב אתה בפיהם ורחוק מפליותיהם: ואתה ה'
 ידעתני תראני ובחנת לבי אתך התקם כעאן לטבחה
 ד והקדשם ליום הרגה: עד-מתו תאבל הארץ
 ועשב כל-השדה ייבש מרעת יטבי-בה ספתה בהמות ועוף
 ה כי אמרו לא יראה את-אחרי-תנו: כי את-רגלים ודעתה וילאוך
 ואיך תתחרה את-הפוסים ובארץ שלום אתה בוטח ואיך
 ו תעשה בגאון הירדן: כי גם-אחיך ובית-אביך גם-המה בגדו
 בך גם-המה קראו אחריך מלא אל-תאמן בם כי-ידברו
 אליך טובות:

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

א. קרא פסוקים 1-3 שלפניך, וכן ירמיה, כ', 12.

בכתובים אלה יש נוסחים שונים של הביטוי "בוחרן כליות ולבי".

(1) הסבר כיצד ביטוי זה קשור להבחנה בין הצדיק לרשע. בסס את תשובתך

על שני הכתובים. (5 נקודות)

(2) מה מבקש ירמיהו מהי בעקבות הבחנה זו? בסס את תשובתך על שני הכתובים.

(3 נקודות)

ב. קרא פסוק 4 שלפניך, וכן דברים, י"א, 13-17.

בשני כתובים אלה בא לידי ביטוי הקשר בין התנהגות האדם ובין היבול והאדמה.

הסבר קביעה זו על פי שני הכתובים.

ג. בפסוק 5 יש שני משלים.

צטט כל אחד מהמשלים, והסבר את המשל ואת הנמשל בכל אחד מהם.

פרק שלישי – נושא החובה: "עלילות הראשית" (14 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 10-9.

9. קרא בראשית, ו', 11-14; וכן קטע מעלילות גלגמש (שורות 183-185).

בראשית, ו', 11-14

וַתִּשְׁחַת הָאָרֶץ לִפְנֵי אֱלֹהִים וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ
 חָמָס: וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת-הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה כִּי-הִשְׁחִית כָּל-
 בָּשָׂר אֶת-דְּרָכָו עַל-הָאָרֶץ: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ
 קַח לְךָ בָּשָׂר בָּא לִפְנֵי כִי-מְלֵאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם וְהִנֵּנִי
 מַשְׁחִיתָם אֶת-הָאָרֶץ: עֲשֵׂה לְךָ תֵּבַת עֲצֵי-גֹפֶר קַיִם תַּעֲשֶׂה
 אֶת-הַתֵּבָה וּכְפַרְתָּ אֹתָהּ מִבַּיִת וּמִחוּץ בַּכֹּפֶר:

קטע מעלילות גלגמש (שורות 183-185):

"בעל הקטא – השת עליו קטא,

בעל הקון – השת עליו עונו,

רחם – בל יקרת, הארד אר – בל לשחת."

א. קרא גם בראשית, י"ח, 23-25; דברים, כ"ד, 16.

בסיפור המסופוטמי מבטא האל אאה עיקרון אמוני הקיים גם בתפיסה המקראית. מהו העיקרון הדומה בשני המקורות (המקרא ועלילות גלגמש)? בסס את תשובתך על שלושת הכתובים מהמקרא ועל עלילות גלגמש. (7 נקודות)

ב. קרא את הקטע הבא מעלילות גלגמש (שורות 13-15):

"העיר ההיא קדמונית, והאלים אשר בקרבה,

האלים הגדולים – נשאם לבם להביא מבול,

ושבעו שבועה..."

(1) מהו המניע להבאת המבול על פי המקרא, ומהו המניע על פי עלילות גלגמש?

(3 נקודות)

(2) יש הרואים בעלילות גלגמש כיוון של התפתחות: מגישה לא מוסרית לגישה

מוסרית.

הסבר טענה זו על פי שני הקטעים מעלילות גלגמש שלפניך. (4 נקודות)

10. קרא בראשית, ו', 9-5, ט', 21-24.

בראשית, ו', 9-5

וַיֵּרָא ה' כִּי רַבָּה רָעַת הָאָדָם בָּאָרֶץ וּכְלִי־צַדִּיק מִחֲשֵׁבֶת
 לִבּוֹ וְקָרַע כָּל-הַיּוֹסֵם: וַיִּנְחַם ה' כִּי-עָשָׂה אֶת-הָאָדָם
 בָּאָרֶץ וַיִּתְעַצֵּב אֶל-לִבּוֹ: וַיֹּאמֶר ה' אֲמַחֶה אֶת-הָאָדָם
 אֲשֶׁר-בְּרָאתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה מֵאָדָם עַד-בְּהֵמָה עַד-
 רֶמֶשׂ וְעַד-עוֹף הַשָּׁמַיִם כִּי נַחַמְתִּי כִּי עָשִׂיתֶם: וְנַח מֵצֵא חַן
 בְּעֵינֵי ה':
 אֱלֹהִים תּוֹלְדֹת נָח נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדֹרֹתָיו אֶת-
 הָאֱלֹהִים הִתְהַלְק־נֹחַ:

בראשית, ט', 21-24

וַיֵּשֶׁת מִן-הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל
 בַּתּוֹךְ אֱהֱלָה: וַיֵּרָא חָם אָבִי כְנָעַן אֶת עֲרוֹת אָבִיו וַיַּגֵּד לְשֹׁנֵי
 אָחָיו בַּחוּץ: וַיִּקַּח שָׁם וַיַּפֵּת אֶת-הַשְּׂמֵלָה וַיְשִׁימוּ עַל-שָׂכְם
 שְׂנֵיהֶם וַיִּלְכוּ אַחֲרָיִת וַיַּכְסּוּ אֶת עֲרוֹת אָבִיהֶם וּפְנֵיהֶם אַחֲרָיִת
 וְעֲרוֹת אָבִיהֶם לֹא רָאוּ: וַיִּקַּץ נֹחַ מֵיַיִנו וַיֵּדַע אֶת אֲשֶׁר-
 עָשָׂה לוֹ בְּנוֹ הַקָּטָן:

א. (1) כתוב איזה פירוש לשם נח? נרמז בפרק ו', 7-8 שלפניך. (3 נקודות)

(2) קרא בראשית, ה', 29, ואת פירוש רש"י שלפניך לפסוק זה.

רש"י פירש: " זה ינחמנו – ינח ממנו את עצבון ידינו. עד שלא בא נח... והייתה הארץ מוציאה קוצים ודרדרים כשזורעים חטים, מקללתו של אדם הראשון, ובימי נח נחה, וזהו 'ינחמנו' – ינח ממנו".

הסבר, לפי רש"י, איזה שנוי חל בעולם בין תקופת אדם הראשון (בראשית, ג', 17-18) ובין תקופת נח. (3 נקודות)

ב. רש"י פירש את הביטוי "איש צדיק תמים היה בדרתיו" (פרק ו', 9):

"ויש שדורשים אותו לגנאי: לפי דורו היה צדיק. ואילו היה בדורו של אברהם, לא היה נחשב לכלום".

(1) הסבר את פירושו של רש"י לביטוי "איש צדיק תמים היה בדרתיו".

(4 נקודות)

(2) האם התיאור בפרק ט' שלפניך מחזק את פירוש רש"י או סותר אותו?

נמק את תשובתך. (4 נקודות)

/המשך בעמוד 12/

פרק רביעי – נושאי הבחירה (42 נקודות)

בפרק זה חמישה נושאים, ובכל נושא שתי שאלות (שאלות 11-20).
עליך לבחור בשלושת הנושאים שלמדת, ולענות על שאלה אחת מכל נושא שבחרת.
(סה"כ – שלוש שאלות; לכל שאלה – 14 נקודות)

נושא בחירה: "חורבן, גלות וגאולה"

ענה על אחת מהשאלות 11-12.

11. קרא ישעיה, ס"ב, 4-9; איכה, א', 1-11.

ישעיה, ס"ב, 4-9

א לֹא־יֹאמֶר לְךָ עוֹד עֲזוּבָה וְלֹא־רֵצֵךְ לֹא־יֹאמֶר עוֹד שְׁמֹמָה כִּי
 ב לְךָ יִקְרָא חֲפְצֵי־בָהּ וְלֹא־רֵצֵךְ בַּעֲלָהּ כִּי־חֲפֵץ הָיָה לְךָ וְאֶרְצֵךְ
 ג תִּבְעַל: כִּי־יִבְעַל בַּחֹד בַּתּוֹלָה יִבְעֹלְךָ בְּנִיךָ וּמִשׁוֹשׁ חֲתָן עַל־
 ד בְּלָה יִשֵּׁשׂ עֲלֶיךָ אֱלֹהֶיךָ: עַל־חֲזוֹמֹתֶיךָ יְרוּשָׁלַם הִפְקַדְתִּי
 ה שְׁמַרְיָם בַּלַּיִם וְכָל־הַלַּיְלָה תִּמְיֵד לֹא יִחְשׂוּ הַמְזוֹכְרִים אֶת־
 ו ה' אֶל־דְּמֵי לֶכֶם: וְאֶל־תִּתְּנוּ דְּמֵי לוֹ עַד־יִכּוֹנֵן וְעַד־יִשִּׁים
 ז אֶת־יְרוּשָׁלַם תְּהִלָּה בָּאָרֶץ: נִשְׁבַּע ה' בְּיָמֵינוּ וּבִזְרוּעַ עֲזוֹ
 ח אֶס־אֶתְּךָ אֶת־דָּגְנְךָ עוֹד מֵאֵכֶל לֹא־יִבִּיךָ וְאֶס־יִשְׁתּוּ בְּנֵי־נֹכַח
 ט תִּירוּשָׁךְ אֲשֶׁר יִגְעַת בּוֹ: כִּי מֵאֲסָפִיו יֵאֲכַלְהוּ וְהִלְלוּ אֶת־ה'
 וּמִקְבָּצָיו יִשְׁתּוּ בַּחֲצֹרוֹת קִדְשֵׁי:

(שים לב: קטע נוסף וסעיפי השאלה בעמוד הבא.)

א איכה | וישבה בדרך העיר רבתי עם היתה כאלמנה רבתי
 ב בגוים שרתי במדינות היתה למס: ככל תבכה בלילה
 ודמעתה על לחיה אין לה מנחם מפל-אהביה כל-דעיה
 ג בגדו בה היו לה לאיבים: גלתה יהודה מעני ומרב עבדה
 היא ישבה בגוים לא מציאה מנוח כל-דדפיה השיגוה בין
 ד המצרים: דדכי ציון אבלות מבלי באי מועד כל-שעריה
 ה שוממין בהניה נאנחים בתולתיה נוגות והיא מרלה: היו צריה
 ו לראש איביה שלו כי-ה הוגה על-רב פשעיה עולליה
 ז הלכו שבי לפני-צר: ויצא מן בת-ציון כל-הדרה היו שריה
 ח כאילים לא-מצאו מדעה וילכו בלא-כח לפני דודך: זכרה
 י ירושלם ימי עניה ומרודיה כל מחמדיה אשר היו מימי קדם
 יא בנפל עמה ביד-צר ואין עוזר לה ראוה צדים שחקו על-
 יב משפתה: חטא חטאה ירושלם על-כן למדה היתה כל-
 יג מכבדיה האלה כיראו ערותה גם-היא נאנחה ותשב אחור:
 יד טמאתה בשוליה לא זכרה אחריתה ותרד פלאים אין מנחם
 יה לה ראה ה- את-עניי כי הגדיל אויב: ידו פרש צר על כל-
 יז מחמדיה כיראתה גוים באו מקדשה אשר צויתה לאיבאו
 יח בקהל לד: כל-עמה נאנחים מבקשים לחם נתנו מתמודיהם
 יט באכל להשיב נפש ראה ה- והביטה כי היתי זוללה:

מבת

מחמדיהם

- א. אחד הכתובים שלפניך מתאר מצב בהווה, והכתוב האחר מתאר מצב בעתיד.
 הסבר את הקשר בין שני הכתובים, ובסס את הקשר על שני דימויים מפסוקים 4-5
 בישעיה ועל שני דימויים מפסוקים 1-2 באיכה. (7 נקודות)
- ב. כיצד באים לידי ביטוי בכל אחד מהכתובים המצב הכלכלי ומעמד המקדש? הסבר.
 (7 נקודות)

12. קרא עזרא, ג', 1-4, 11-13; נחמיה, ח', 1-8.

עזרא, ג', 1-4

וַיַּגַע הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי *

וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעָרִים וַיֵּאסְפוּ הָעָם כְּאִישׁ אֶחָד אֶל-יְרוּשָׁלַם:
 וַיִּקְם יֵשׁוּעַ בֶּן-יֹצָדָק וְאֶחָיו הַכֹּהֲנִים וּדְבָבֶל בֶּן-שְׂאֵל־תֵּיֵאל
 וְאֶחָיו וַיְבַנּוּ אֶת-מִזְבֵּחַ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לְהַעֲלוֹת עָלָיו עֹלוֹת
 כַּכְּתוּב בַּתּוֹרַת מֹשֶׁה אִישׁ-הָאֱלֹהִים: וַיְכִינּוּ הַמִּזְבֵּחַ עַל-
 מְכוֹנָתוֹ כִּי בְּאִמָּה עֲלִיהֶם מַעֲמֵי הָאָרְצוֹת וַיַּעַל עָלָיו
 עֹלוֹת לַיהוָה עֹלוֹת לְבָקָר וְלַעֲרֹב: וַיַּעֲשׂוּ אֶת-חֵג הַסִּכּוֹת
 כַּכְּתוּב וְעַלֹת יוֹם בְּיוֹם בַּמִּסְפָּר כַּמִּשְׁפָּט דְּבַר-יוֹם בְּיוֹמוֹ:

עזרא, ג', 11-13

וַיַּעֲנוּ בְּהִלָּל

וּבַהֲדוּת לַיהוָה כִּי טוֹב כִּי-לְעוֹלָם חֲסָדוֹ עַל-יִשְׂרָאֵל וְכֹל-
 הָעָם הִרְעִינוּ תְרוּעָה גְדוֹלָה בְּהִלָּל לַיהוָה עַל הוֹסֵד בֵּית-
 יְהוָה: וְרַבִּים מֵהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְרֵאשֵׁי הָאָבוֹת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר
 רָאוּ אֶת-הַבַּיִת הָרִאשׁוֹן בְּיָסְדוֹ זֶה הַבַּיִת בְּעֵינֵיהֶם בְּכִים
 בְּקוֹל גְּדוֹל וְרַבִּים בַּתְרוּעָה בְּשִׂמְחָה לְהָרִים קוֹל: וְאִזֵּן הָעָם
 מִכִּידִים קוֹל תְרוּעַת הַשִּׂמְחָה לְקוֹל בְּכִי הָעָם כִּי הָעָם
 מְרִיעִים תְרוּעָה גְדוֹלָה וְהַקּוֹל נִשְׁמַע עַד-לְמִרְחֹק:

(שים לב: קטע נוסף וסעיפי השאלה בעמוד הבא.)

נחמיה, ח/ 8-1

וַיֹּאסְפוּ כָל־הָעָם כְּאִישׁ אֶחָד אֶל־הַרְחוֹב אֲשֶׁר לִפְנֵי שַׁעַר *
 הַמַּיִם וַיֹּאמְרוּ לְעֹזְרָא הַסֶּפֶר לְהֵבִיא אֶת־סֵפֶר תּוֹרַת מֹשֶׁה
 אֲשֶׁר־עָוָה ה' אֶת־יִשְׂרָאֵל: וַיְבִיא עֹזְרָא הַכֹּהֵן אֶת־הַתּוֹרָה *
 לִפְנֵי הַקָּהָל מֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה וְכֹל מִבֵּין לִשְׁמֹעַ בַּיּוֹם אֶחָד
 לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי: וַיִּקְרְאוּ־בּוֹ לִפְנֵי הַרְחוֹב אֲשֶׁר * לִפְנֵי שַׁעַר־
 הַמַּיִם מִן־הָאֹזֶר עַד־מַחֲצִית הַיּוֹם נֶגַד הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים
 וְהַמְּבִינִים וְאוֹזְנֵי כָל־הָעָם אֶל־סֵפֶר הַתּוֹרָה: וַיַּעֲמֵד עֹזְרָא *
 הַסֶּפֶר עַל־מַגְד־לַעֲזָרָה אֲשֶׁר־עָשָׂה לְדָבָר וַיַּעֲמֵד אֶצְלוֹ
 מִתְתֵּה וְשָׁמַע וְעָנָה וְאוֹרְיָה וְחֶלְקִיָּה וּמַעֲשִׂיָּה עַל־יְמִינוֹ
 וּמִשְׁמָאלוֹ פְּדִיָּה וּמִישָׁאֵל וּמִלִּפְיָה וְחֹשֶׁם וְחַשְׁבַּרְנָה זַכְרִיָּה
 מִשְׁלָם: וַיִּפְתַּח עֹזְרָא הַסֶּפֶר לְעִינֵי כָל־הָעָם *
 כִּי־מַעַל כָּל־הָעָם הָיָה וּכְפִתְחוּ עֵמָדוֹ כָּל־הָעָם: וַיִּבְרַךְ *
 עֹזְרָא אֶת־ה' הָאֱלֹהִים הַגָּדוֹל וַיַּעַן כָּל־הָעָם אָמֵן * אָמֵן
 בְּמַעַל יְדֵיהֶם וַיִּקְרוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּ לַה' אַפְּסִים אֲרֻצָּה: וַיִּשְׁנֹעַ *
 וּבָנָי וְשַׂרְבִּיָּה * יָמִין עֲקֹב שַׁבְּתַי * הוֹדִיָּה מַעֲשִׂיָּה קְלִיטָא
 עֹזְרִיָּה יִזְבְּרָה חֲנַן פְּלֹאִיָּה וְהַלּוּיִם מִכִּינֹס אֶת־הָעָם לַתּוֹרָה
 וְהָעָם עַל־עֲמֻדָם: וַיִּקְרְאוּ בַּסֶּפֶר בַּתּוֹרַת הָאֱלֹהִים מִפֶּרֶשׁ *
 וְשׁוֹם שָׁכַל וַיְבִינּוּ בַּמִּקְרָא:

א. קרא עזרא, ג', 1-4 ואת הקטע מנחמיה שלפניך.

(1) כתוב מהו הדמיון בין הקטעים מבחינת זמן האירוע ומבחינת

הקהל הנוכח באירוע. (4 נקודות)

(2) מהי מטרת האירוע בעזרא, ומהי מטרת האירוע בנחמיה? (3 נקודות)

ב. בעזרא, ג', 12-13 שלפניך חוזרת מילה מסוימת חמש פעמים.

מהי המילה? הסבר כיצד הצירופים השונים שבהם מופיעה מילה זו מבטאים את

חשיבות האירוע המתואר בפסוקים 11-13. (7 נקודות)

נושא בחירה: "אדם וגורלו בספרות החכמה"

ענה על אחת מהשאלות 13-14.

13. קרא איוב, כ"ח, 20-28; מ"ב, 1-6.

איוב, כ"ח, 20-28

והחכמה מאין תבוא ואי זה מקום כ
 בינה: ונעלמה מעיני כל־חי ומעוף השמים נסתרה: אבדון ט
 ומות אמרו באזנינו שמענו שמעה: אלהים הבין דרכה ט
 והוא ידע את־מקומה: כי־הוא לקצות־הארץ יביט תחת ט
 כל־השמים יראה: לעשות לרוח משקל ומים תבן במדה: ט
 בעשתו למטר חק ודרך לחיזי קלות: אוֹ דֹאֵה ויספרה ט
 הכינה וגם־חקרה: ויאמר וְלֵאדָם הֵן יֵרֵאת אֲדֹנֵי הֵיא חֲכֵמָה ט
 וסוד מרע בינה:

איוב, מ"ב, 1-6

ויען איוב את־ה' ויאמר: ידעת כי־ ט
 כל תוכל ולא יבצר ממך מזמה: מי זה מעלים עצה בלי ג
 דעת לבן הגדתי ולא אבין נפלאות ממני ולא אדע: שמע ט
 נא ואנכי אדבר אשאלך והודיעני: לשמע־אֵזֶן שְׁמַעְתִּיךָ ו
 ועתה עיני דאתך: על־כן אמאס ונתמתי על־עפר ואפר:

א. קרא את הקטע מפרק כ"ח.

(1) הבא מהקטע שלוש דוגמאות לכך שלחכמת אלוהים אין גבול, והסבר כל דוגמה.

(4 נקודות)

(2) מהי חכמת האדם לפי פסוק 28, ומדוע אפשר לראות בחכמה זו מסקנה

מתיאור חכמת האלו (4 נקודות)

ב. קרא את הקטע מפרק מ"ב.

הסבר כיצד מביע איוב בדבריו את הניגוד שבין חכמת האל לחכמתו שלו כאדם.

בסס את תשובתך על הפסוקים. (6 נקודות)

14. קרא משלי, א', 7-1; י', 7-1.

משלי, א', 7-1

א מְשָׁלִי שְׁלֹמֹה בְּדָוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל: לְדַעַת חֲכָמָה וּמוֹסֵר
 ב לְהִבִּין אִמְרֵי בִינָה: לְקַחַת מוֹסֵר הַשֶּׁפֶל צַדִּיק וּמִשְׁפָּט
 ג וּמִשְׁרִים: לִתֵּת לַפְתָּאִים עֲרָמָה לִנְעוֹר דַּעַת וּמוֹמָה: יִשְׁמַע
 ד חָכָם וַיּוֹסֵף לָקַח וּנְבוֹן תַּחְבֻּלוֹת יִקְנֶה: לְהִבִּין מִשָּׁל וּמְלִיצָה
 ה דְּבַרֵי חֲכָמִים וּחִידוֹתֵם: יִרְאֵת הֵאֱרִישִׁית דַּעַת חֲכָמָה
 וּמוֹסֵר אֲוִילִים בְּזוֹ:

משלי, י', 7-1

א מְשָׁלִי שְׁלֹמֹה בֶּן חָכָם יִשְׁמַח־אֵב וּבֶן פְּסִיל תוֹגַת אָמוֹ: לֹא־
 ב יוֹעִילוֹ אוֹצְרוֹת רִשָּׁע וְצַדִּיקָה תַצִּיל מָמוֹת: לֹא־יִרְעִיב הֵאֱרִישִׁית
 ג נַפְשׁ צַדִּיק וְהוֹת רִשָּׁעִים יִהְדָּף: רֹאשׁ עֲשֵׂה כַף־רִמְיָה וְגַד
 ד חֲרוּצִים תַעֲשִׂיר: אֲגַר בְּקוֹץ בֶּן מִשְׁכִּיל נִרְדָּם בְּקַצִּיר בֶּן
 ה מִבִּישׁ: בְּרִכּוֹת לְרֹאשׁ צַדִּיק וּפִי רִשָּׁעִים יִכַּסֶּה חָמָס: זְכַר
 ו צַדִּיק לְבִרְכָה וְשֵׁם רִשָּׁעִים יִרְקַב:

א. קרא משלי, א', 1 וכן מלכים א, ג', 9, 28.

אפשר לראות בפסוקים ממלכים א רקע לכך שספר משלי מיוחס לשלמה המלך.

הסבר טענה זו. (4 נקודות)

ב. קרא משלי, י', 7-1 שלפניך.

(1) קרא גם איוב, ט', 22-24.

במה שונה תפיסת הגמול במשלי מתפיסת הגמול של איוב בפסוקים אלה?

בסס את תשובתך על שני הכתובים. (5 נקודות)

(2) קרא גם דברים, ה', 12.

מהו ההבדל בין הסיבה לקיום המצוות במשלי ובין הסיבה לקיום המצוות

בדברים, ה', 12? בסס את תשובתך על שני הכתובים. (5 נקודות)

נושא בחירה: "חיי הפרט והכלל בראי השירה"

ענה על אחת מהשאלות 15-16.

15. קרא שופטים, ה', 28-31; שמואל ב', א', 17-27.

שופטים, ה', 28-31

בְּעַד הַחֲלוֹן נִשְׁקָפָה ס
וְתִיבֵב אִם סִסְרָא בְּעַד הָאֲשֵׁנָב מְדוּעַ
בְּשֵׁשׁ רִכְבוֹ לְבוֹא מְדוּעַ אַחֲרָיו פְּעָמָיו
מְרַכְבוֹתָיו: חֲכָמוֹת שְׂרוּתֶיהָ תַעֲנִינָה אֶרֶץ-
הִיא תִשֵּׁב אֲמַרְיָה לָהּ: הֲלֹא יִמְצְאוּ יַחֲלֹקוּ ל
שָׁלַל רַחֵם רַחֲמָתִים לְרֹאשׁ גִּבּוֹר שָׁלַל
צְבָעִים לְסִסְרָא שָׁלַל צְבָעִים
רַקְמָה צְבַע רַקְמָתִים לְצֹאֲרֵי שָׁלַל: כֵּן ל
יֵאבְדוּ כָל-אוֹיְבֵיךָ הָ: וְאַהֲבִיו כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ
בְּגִבְדָתוֹ וְתִשְׁקֹט הָאָרֶץ אַרְבַּעַיִם שָׁנָה:

שמואל ב', א', 17-27

וַיִּקְנֶן דָּוִד אֶת-
הַקִּינָה הַזֹּאת עַל-שְׂאוֹל וְעַל-יְהוֹנָתָן בְּנוֹ: וַיֹּאמֶר לְלִמּוֹד בְּנֵי-
יְהוּדָה קִשְׁת הַגֵּה כְּתוּבָה עַל-סֵפֶר הַיֶּשֶׁר: הַצְבִּי יִשְׂרָאֵל עַל-
בְּמוֹתֶיךָ חֵלֶל אֵיךְ נָפְלוּ גִבּוֹרִים: אֶל-תִּגִּידוּ בַגֵּת אֶל-תִּבְשְׂרוּ
בַחוּצַת אִשְׁקְלוֹן פֶּן-תִּשְׁמַחְנָה בְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים פֶּן-תַּעֲלֹזְנָה
בְּנוֹת הָעַרְלִים: הֲרֵי בְּגַלְפֵּעַ אֶל-טַל וְאֶל-מִטֵּר עֲלֵיכֶם וְשָׂדֵי
תְרוּמֹת כִּי שֶׁם נִגְעַל מִגַּן גִּבּוֹרִים מִגַּן שְׂאוֹל בְּלִי מִשִּׁיחַ בְּשִׁמּוֹן:
מִדָּם חֲלָלִים מִחֶלֶב גִּבּוֹרִים קִשְׁת יְהוֹנָתָן לֹא נִשּׁוּג אַחֲרָהּ
וְחָרַב שְׂאוֹל לֹא תִשׁוּב רִיקָם: שְׂאוֹל וְיְהוֹנָתָן הִנְאֻהָבִים
וְהִנְעִימִם בַּחַיִּים וּבְמוֹתָם לֹא נִפְרְדוּ מִנְשָׁרִים קְלוּ מֵאֲרִיזוֹת
גִּבּוֹרִים: בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל-שְׂאוֹל בְּכִינָה הַמְלַבְּשֶׁם שְׁנֵי עֶסֶר
עֲדָנִים הַמַּעֲלָה עֲדֵי זֶהֱבַע עַל לְבוּשְׁכֶן: אֵיךְ נָפְלוּ גִבּוֹרִים בַּתּוֹךְ
הַמִּלְחָמָה יְהוֹנָתָן עַל-בְּמוֹתֶיךָ חֵלֶל: צַר-לִי עֲלֶיךָ אַחֵי יְהוֹנָתָן
נַעֲמַת לִי מְאֹד נִפְלְאָתָה אֲהַבְתֶּךָ לִי מֵאַהֲבַת נָשִׁים: אֵיךְ
נָפְלוּ גִבּוֹרִים וַיֵּאבְדוּ כָלִי מִלְחָמָה:

א. אחד המוטיבים החוזרים בשתי השירות הוא מוטיב השמחה לאיד.

הסבר כיצד הוא בא לידי ביטוי בכל אחת מהשירות. (6 נקודות)

ב. קרא את הקינה בשמואל ב.

(1) הבא מן הקינה דימוי, והסבר במה דימוי זה מחזק את המסר של הקינה.

(5 נקודות)

(2) הבא מן הקינה שאלה רטורית, והסבר כיצד שאלה זו מחזקת

את המסר של הקינה. (3 נקודות)

16. קרא תהלים, מ"ח, קכ"א.

תהלים, מ"ח

שִׁיר מְזוֹמָר לְבְנֵי־קָדָח: גְּדוֹל ה' וּמִהֲלֵל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
 הֲרַקְדָּשׁוּ: יִפֶּה גּוֹף מְשׁוֹשׁ כְּלֵה־אָרֶץ הֲרַצִּיּוֹן יִרְבְּתֵי צִפּוֹן
 קָרִית מֶלֶךְ רֵב: אֱלֹהִים בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ גּוֹדֵעַ לְמִשְׁגָּב: כִּי־הִנֵּה
 הַמְּלָכִים נוֹעְדוּ עִבְרוּ יַחְדָּו: הֵמָּה רָאוּ כֵן תִּמְהוּ גִבְהָלוּ נַחְפוּזוֹ:
 רַעְדָה אַחֲזַתֶם שֵׁם ה' לִיל כִּי־לָדָה: בְּרוּחַ קָדִים תִּשְׁבֵּר אֲנִיּוֹת
 תִּרְשִׁישׁ: כְּאִשׁ שִׁמְעֵנוּ כֵן רְאִינוּ בְּעִיר ה' צְבָאוֹת בְּעִיר
 אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהִים יִכּוֹנֵנָה עַד־עוֹלָם סֵלָה: דְּמִינוּ אֱלֹהִים חֲסֹדְךָ
 בְּקָרֵב הִיכַלְךָ: כִּשְׁמֹךְ אֱלֹהִים כֵּן תִּהְלֶתְךָ עַל־קַצְוֵי־אָרֶץ צֹדֵק
 מִלֵּאָה יִמְיֶנְךָ: יִשְׁמַח ה' הַרְצִיּוֹן תִּגְלָנָה בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן
 מִשְׁפָּטֶיךָ: סִפּוּ צִיּוֹן וְהִקִּיפוּהָ סִפְרוּ מַגְדְּלֶיהָ: שִׁיתוּ לְבַבְכֶם
 לְחִילָה פִּסְגוּ אַרְמְנוֹתֶיהָ לְמַעַן תִּסְפְּרוּ לְדוֹר אַחֲרָיו: כִּי זֶה ה'
 אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ עוֹלָם וְעַד הוּא יִנְהַגְנוּ עַל־מוֹת:

תהלים, קכ"א

שִׁיר לְמַעֲלוֹת אֲשָׁא עֵינֵי אֱלֹהֵהֶרִים מֵאֵין יָבֵא עֲזָרִי: עֲזָרִי
 מֵעַם ה' עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: אֵל־יִתֵּן לְמוֹט רִגְלֶךָ אֵל־יָנוּם
 שִׁמְרֶךָ: הִנֵּה לֹא־יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: ה' שִׁמְרֶךָ
 ה' צִלְךָ עַל־יַד יִמִּינְךָ: יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא יַכְבֶּה וַיְרַח בַּלַּיְלָה:
 ה' יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל־דָּעַ יִשְׁמֹר אֶת־נַפְשְׁךָ: ה' יִשְׁמֹר־צֵאתְךָ
 וּבּוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם:

א. ציין שתי תכונות של ה' המתוארות במזמור מ"ח, 10-12, ומאפיין אחד של ה'

המתואר במזמור קכ"א. (8 נקודות)

ב. קרא מזמור מ"ח.

(1) ציין שני אמצעים ספרותיים הבאים לידי ביטוי בפסוקים 11, 12, 13.

הסבר את תשובתך. (3 נקודות)

(2) יש הטוענים כי באחד הפסוקים במזמור יש שריד מיתולוגי.

מהו שריד זה? הסבר את דבריך. (3 נקודות)

נושא בחירה: "חוק וחברה במקרא"

ענה על אחת מהשאלות 17-18.

17. קרא דברים, ט"ז, 9-12; כ"ד, 17-21.

דברים, ט"ז, 9-12

ט שבעה שבעת תספר לך
 י מהחל חרמש בקמה תחל לספור שבעה שבעות: ועשית חג שבעות לה: אלהיך מפת נדבת ירך אשר תתן כאשר יברכך ה: אלהיך: ושמחת לפני ה: אלהיך אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך והלוי אשר בשעריך והגר והיתום והאלמנה אשר בקרבך במקום אשר יבחר ה: אלהיך לשפן שמו שם: וזכרת כי עבד היית במצרים ושמרת ועשית את החקים האלה:

דברים, כ"ד, 17-21

יא לא תטה
 יב משפט גר יתום ולא תחבל בגד אלמנה: וזכרת כי עבד היית במצרים ויפדך ה: אלהיך משם על-כן אנכי מצוך לעשות את הדבר הזה:
 יג כי תקצר קצידך בשדך ושכחת עמר בשדה לא תשוב לקחתו לגר ליתום ולא למנה יהיה למען יברכך ה: אלהיך בכל מעשה ידך:
 יד תחבט זיתך לא תפאר אחריו לגר ליתום ולא למנה יהיה:
 טו כי תבצר פרמך לא תעולל אחריו לגר ליתום ולא למנה יהיה:

הכתובים שלפניך עוסקים, בין היתר, ביחס אל הגר.

א. (1) באילו תחומים עוסק כל אחד משני הכתובים האלה, ביחס לגר?

(4 נקודות)

(2) אחד ממאפייני ספר דברים בא לידי ביטוי בתחומים שהזכרת.

כתוב מהו, והסבר כיצד הוא בא לידי ביטוי בשני הכתובים. (4 נקודות)

ב. קרא יחזקאל, מ"ז, 21-23.

יחזקאל מנבא כי לעתיד לבוא יחול תיקון במצבם של הגרים לעומת מצבם בהווה.

מהו מצב הגרים המתואר בשני הכתובים בספר דברים, ומהו התיקון שיחזקאל מנבא

שיחול בעתיד? (6 נקודות)

18. קרא שמות, כ"ג, 10-11; דברים, ט"ו, 1-6.

שמות, כ"ג, 10-11

וְשֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְרַע אֶת-אֲרֶצְךָ י
 וְאִסַּפְתָּ אֹתָהּ בַּשָּׁמֶת: וְהִשְׂבִּיעַת תְּשַׂמְטָנָה וְנִטְשָׁתָה וְאָכְלוּ י
 אֲבֵינֶי עִמָּךְ וְיִתְרָם תֹּאכַל חֵיט הַשָּׂדֶה כִּן-תַּעֲשֶׂה לְכַרְמְךָ
 לְיִיתְךָ:

דברים, ט"ו, 6-1

מִקֵּץ שִׁבְע־שָׁנִים תַּעֲשֶׂה שְׂמֹטָה: א
 וְזֶה דְבַר הַשְּׂמֹטָה שְׂמוֹט כָּל-בְּעַל מוֹשֶׁה יָדוּ אֲשֶׁר יִשָּׂה בְרַעְיוֹ ב
 לֹא-יִגֹּשׁ אֶת-רֵעֵהוּ וְאֶת-אֶחָיו כִּי-קָרָא שְׂמֹטָה לְ-ה': אֶת- ג
 הַנֶּכְרִי תִגֹּשׁ וְאֲשֶׁר יִהְיֶה לְךָ אֶת-אֶחֶיךָ תִשְׂמַט יָדְךָ: אָפֶס ד
 כִּי לֹא יִהְיֶה-כֶּךָ אֲבִיזָן כִּי-בִרְכָךָ יִבְרַכְךָ ה' בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר ה': ה
 אֱלֹהֶיךָ נִתְּנָלְךָ נִחְלָה לְדַשְׁתָּהּ: רַק אִם-שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹל ה
 ה' אֱלֹהֶיךָ לְשַׂמֵּר לַעֲשׂוֹת אֶת-כָּל-הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר ו
 אֲנִי מֵצַוְךָ הַיּוֹם: כִּי-ה' אֱלֹהֶיךָ בִּרְכָךָ כַּאֲשֶׁר דִּבַּר-לְךָ ו
 וְהִעֲבַטְתָּ גֹיִם רַבִּים וְאֶתָּה לֹא תִעֲבֹט וּמִשְׁלַת בְּגוֹיִם רַבִּים
 וּבְךָ לֹא יִמְשְׁלוּ:

א. (1) בתלמוד הבבלי (מסכת מועד קטן, דף ב', ע"ב) כתוב: "בזמן שאתה משמט קרקע, אתה

משמט כספים. ובזמן שאי [=אין] אתה משמט קרקע, אי [=אין] אתה משמט כספים".

יש הטוענים כי שמיטת הכספים (בדברים) קשורה לשמיטת הקרקעות

(בשמות), ויש הטוענים כי אין קשר ביניהם.

איזו עמדה מוצגת בתלמוד? הסבר עמדה זו. (4 נקודות)

(2) כתוב בלשונך כיצד משכנע המחוקק את המלווה לקיים את מצוות שמיטת

הכספים (בדברים). (3 נקודות)

ב. (1) קרא גם נחמיה, ה', 1-11.

שמיטת הכספים באה לפתור בעיה שעולה גם בנחמיה.

מהי הבעיה שעולה בנחמיה, ומהו הפתרון שמציע נחמיה? (4 נקודות)

(2) איזו בעיה הנובעת משמיטת הכספים מבקשת תקנת הפרוזבול לפתור, וכיצד

היא פותרת אותה? (3 נקודות)

נושא בחירה: "המאבק לחברה מוסרית - ערך מרכזי בנבואה"

ענה על אחת מהשאלות 19-20.

19. קרא ישעיה, י"א, 5-1; יחזקאל, כ"ב, 31-23.

ישעיה, י"א, 5-1

וַיֵּצֵא ה'

חֶטֶר מִגִּזְעוֹ יֵשׁוּ וְנִצַּר מִשְׁרָשׁוֹ יִפְרֹה: וְנָחָה עֲלָיו רוּחַ ה' ה'
 רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה רוּחַ עֲצָה וְגִבּוֹרָה רוּחַ דַּעַת וְיִדְרָאת ה':
 וְהִרְיָחוּ בִּידְרָאת ה' וְלֹא-לְמִרְאֵה עֵינָיו יִשְׁפּוֹט וְלֹא-לְמִשְׁמַע
 אָזְנוֹ יִזְכִּיחַ: וְשֹׁפֵט בְּצֶדֶק דְּלִים וְהוֹכִיחַ בְּמִישׁוֹר לְעִנְוֵי-אָרֶץ
 וְהִכָּה-דָּאֲרֵץ בְּשֹׁבֵט פִּיּוֹ וּבְרוּחַ שְׁפָתָיו יִמִּית רָשָׁע: וְהִיָּה
 צֶדֶק אֲזוּר מִתְּנוּ וְהֶאֱמוּנָה אֲזוּר חֲלָצִיו:

יחזקאל, כ"ב, 31-23

וַיְהִי דְבַר-ה' אֵלַי לֵאמֹר: בְּיַדְּךָ אֲמַרְלֶהָ אֵת אֶרֶץ לֹא מִטְהַרָה הִיא לֹא גִשְׁמָה בְּיוֹם זָעַם:
 קִשְׁר נְבִיאִיהָ בְּתוֹכָהּ כְּאֵרֵץ שׂוֹאֵג טָרֶף טָרֶף נֶפֶשׁ אָכְלוּ חֶסֶן
 וַיִּקַּר יִקְחוּ אֶל־מִנְזוּתֶיהָ הִרְבּוּ בְּתוֹכָהּ: כִּדְהִיָּה חֲמָסוֹ תוֹרְתִי
 וַיַּחֲלִלוּ קִדְשִׁי בֵּין קִדְשִׁי לְחַל לֹא הִבְדִּילוּ וּבֵין הַטְּמֵא לְטָהוֹר
 לֹא הוֹדִיעוּ וּמִשְׁבַּתוֹתַי הֶעֱלִימוּ עֵינֵיהֶם וְאָחֵל בְּתוֹכֶם: שְׂרִיָּה
 בְּקִרְבָּהּ כּוֹאֲבִים טְרִפֵי טָרֶף לְשֹׁפְך־דָּם לֹאֲבַד נַפְשוֹת לְמַעַן
 בַּעַע בַּעַע: וְנְבִיאִיהָ טָחוּ לְהֵם תִּפְלֵ חוּזִים שׂוֹא וְקִסְמִים לְהֵם
 כּוֹזֵב אֹמְרִים כֹּה אָמַר אֲדֹנָי ה' וְה' לֹא דָבַר: עַם הָאָרֶץ
 עֲשָׂקוּ עֲשָׂקוּ וּגְזְלוּ גֹזֵל וְעַנּוּ וְאֲבִיוֹן הוֹנֵו וְאֶת-הַגֵּר עֲשָׂקוּ
 בְּלֹא מִשְׁפָּט: וְאֲבָקֶשׁ מֵהֶם אִישׁ גִּדְר־גֹּדֵר וְעָמַד בַּפְּדִיָּן
 לִפְנֵי בַעַד הָאָרֶץ לְבַלְתִּי שַׁחֲתָהּ וְלֹא מִצְאָתִי: וְאֲשַׁפֵּךְ עֲלֵיהֶם
 זַעַמִּי בְּאֵשׁ עֲבַרְתִּי כְּלִיתִים דְּרַכֶּם בְּרֹאשׁם נָתַתִּי נֹאם אֲדֹנָי
 ה':

בקטע **מיחזקאל**, הנביא מאשים קבוצות שונות בחברה.

- א. (1) פרט את ארבע הקבוצות שאליהן הוא פונה, וכתוב את ההאשמה העיקרית המופנית אל כל אחת מהן. (4 נקודות)
- (2) קרא את פסוק 30, וכן את הפירוש שלפניך (י' מופס, "אהבה ושמחה"):
"אלוהים אכן אינו רוצה להשמיד את העם אפילו בשעת כעסו. בעומק לבו מבקש הוא שהנביא יעמוד נגדו להילחם עמו ולבטל את הגזרה."
מהו תפקיד הנביא לפי פירוש זה, ומדוע למרות זאת אלוהים מעניש לבסוף את העם (לפי הכתוב ב**יחזקאל**)? (5 נקודות)

ב. קרא את הקטע **מישעיה**.

- תאר שלוש תכונות של המנהיג באחרית הימים לפי ישעיהו, והסבר במה אחת התכונות מנוגדת לתיאור ההנהגה ב**יחזקאל**, כ"ב, 29-30. (5 נקודות)

20. קרא ישעיה, ה', 7-1; עמוס, ב', 6-16.

ישעיה, ה', 7-1

א אֲשִׁירָה נָא לִידֵידי שִׁירַת דּוּדֵי לְכַרְמוֹ
 ב כָּרֶם הִיָּה לִידֵידי בְּקֶרֶן בְּזֶ-שָׁמֶן: וַיַּעֲזָקְהוּ וַיִּסְקְלֵהוּ וַיִּטְעֵהוּ
 ג שָׂרֵק וַיִּבֶן מַגְדָּל בְּתוֹכּוֹ וַגַּס־יִקַּב חֶצֶב בּוֹ וַיִּקּוּ לַעֲשׂוֹת עֲנָבִים
 ד וַיַּעַשׂ בָּאֲשִׁים: וַעֲתָה יוֹשֵׁב יְרוּשָׁלַם וְאִישׁ יְהוּדָה שִׁפְטוּ-נָא
 ה בֵּינִי וּבֵין כָּרְמִי: מַה־לַּעֲשׂוֹת עוֹד לְכַרְמִי וְלֹא עָשִׂיתִי בּוֹ
 ו מְדוּעַ קוֹיָתִי לַעֲשׂוֹת עֲנָבִים וַיַּעַשׂ בָּאֲשִׁים: וַעֲתָה אוֹדִיעָה־נָא
 ז אֶתְכֶם אֶת אֲשֶׁר־אֲנִי עֹשֶׂה לְכַרְמֵי הַסָּדַר מִשׁוֹכְתוֹ וְהִיָּה לְבַעַר
 ח פֶּרִץ גִּדְרוֹ וְהִיָּה לְמִרְמָס: וְאֲשִׁיתָהּ בַתָּה לֹא יִזְמַר וְלֹא
 ט יַעֲדֵד וְעֵלָה שְׁמִיר וְשִׁית וְעַל הָעֵבִים אֲצוּהָ מִהַמְטִיר עֲלָיו
 י מִטֶּר: כִּי כָרֶם הִיא צְבָאוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאִישׁ יְהוּדָה
 יא נָטַע שְׁעִשׂוּעֵיו וַיִּקּוּ לְמִשְׁפָּט וְהִנֵּה מִשְׁפַּח לְצַדִּיקָה וְהִנֵּה
 יב צַעֲקָה:

(שים לב: קטע נוסף וסעיפי השאלה בעמוד הבא.)

אָמַר ה' עַל-שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל-אַרְבַּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ
 עַל-מִכְרָם בַּפֶּסֶף צְדִיק וְאֲבִיוֹן בְּעֵבֹד גַּעְלִים: הַשְּׂאֵפִים
 עַל-עַפְרָא אֶרֶץ בְּרָאשׁ דָּלִים וְדָרַךְ עָנּוּיִם יָטוּ וְאִישׁ וְאִבּוֹ
 יִלְכוּ אֶל-הַנְּעֻדָה לִמְעַן חַלֵּל אֶת-שֵׁם קִדְשִׁי: וְעַל-בְּגָדִים
 חִבְלִים יָטוּ אֵצֶל כָּל-מִזְבַּח וַיִּזֵּן עֲנוּשִׁים יִשְׁתּוּ בֵּית אֱלֹהֵיהֶם:
 וְאַנְכִי הַשְׂמַדְתִּי אֶת-הָאָמְרִי מִפְּנֵיהֶם אֲשֶׁר כָּגְבַה אֲרֻזִים
 גָּבְהוּ וְחֶסֶן הוּא כְּאֲלוֹנִים וְאֲשַׁמֵּד פְּרִיו מִמֶּעַל וְשִׂרְשׁוֹ
 מִתַּחַת: וְאַנְכִי הֶעֱלִיתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְאוֹלַךְ אֶתְכֶם
 בַּמִּדְבָּר אַרְבַּעִים שָׁנָה לְרֶשֶׁת אֶת-אֶרֶץ הָאָמְרִי: וְאִקִּים
 מִבְּנֵיכֶם לְנָבִיאִים וּמִבְּחֹרֵיכֶם לְנָזִירִים הֵאָף אֵיךְ-זֹאת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל נֹאס־הֵ: וְתִשְׁקֹוּ אֶת-הַנְּזִירִים יָיִן וְעַל-הַנְּבִיאִים
 צִוִּיתֶם לֵאמֹר לֹא תִנְבְּאוּ: הִנֵּה אֲנִכִי מֵעִק תַּחְתִּיכֶם כְּאֲשֶׁר
 תַּעֲיִק הֶעֱגֵלָה הַמְּלֵאָה לֵה עֵמִיר: וְאֲבַד מָנוֹס מִקָּל
 וְחֹזֵק לֹא-יֵאֱמָץ כֹּחַ וּגְבוּרָה לֹא-יִמְלֹט נַפְשׁוֹ: וְתַפֵּשׁ הַקִּשְׁת׃
 לֹא יַעֲמֵד וְקַל בְּדַגְלָיו לֹא יִמְלֹט וְדִכְּב הַפֹּסֵל לֹא יִמְלֹט
 נַפְשׁוֹ: וְאֲמִיץ לְבוֹ בְּגְבוּרִים עָרוֹם יָנוֹס בַּיּוֹם-הַהוּא נֹאס־הֵ:

א. קרא את הקטע מישעיה, וכן פסוקים 9-16 בעמוס.

הבא מכל כתוב דוגמה לכל אחד מהעניינים הבאים (סה"כ – שש דוגמאות):

- הדאגה והחסד של ה' לעמו.
- כפיות הטובה של העם כלפי ה'.
- עונשו של העם.

(7 נקודות)

ב. קרא פסוקים 6-8 בקטע מעמוס.

מי וייס כותב בפירושו לפסוקים אלה ("ספר עמוס"):

"עושי הפשעים המתוארים הם משכבה חברתית אחת בישראל, מבעלי ההון והמעמד, העושקים את השכבות של מחוסרי האמצעים והמעמד ביד אחת עם הממונים על סדרי החברה".

הסבר את דברי וייס, ובסס אותם על שלושה פשעים שמציין עמוס בפסוקים 6-8 בקטע. (7 נקודות)

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך